

مطالعه تجربی پیرامون محتوای اطلاعاتی سود متعاقب تجدید ارائه صورت‌های مالی

دکتر علی ثقفی^۱
دکتر مقصود امیری^۲
دکتر حسین کاظمی^۳

چکیده

در سال‌های اخیر، تعداد صورت‌های مالی تجدید ارائه شده توسط شرکت‌های سهامی عام به طور قابل ملاحظه‌ای در حال افزایش است. از دیدگاه سرمایه‌گذاران، اخبار ارائه مجدد صورت‌های مالی فقط بیانگر مشکلات عملکرد دوره گذشته نیست بلکه نوعی پیش‌بینی مشکلات آتی برای شرکت و مدیریت آن نیز محسوب می‌شود و موجب سلب اطمینان سرمایه‌گذاران نسبت به اعتبار و شایستگی مدیریت و کاهش کیفیت سودهای گزارش شده می‌گردد. در این پژوهش، کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود متعاقب تجدید ارائه صورت‌های مالی بررسی شده است. برای حصول به اهداف تحقیق، تعداد ۱۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در طی سال‌های ۱۳۷۸ الی ۱۳۸۷ مورد آزمون قرار گرفتند. ضریب واکنش به سود برای چهار فصل پس از تجدید ارائه، اندازه‌گیری شد که همگی منفی و مطابق با علامت پیش‌بینی شده بودند. در حقیقت، متعاقب تجدید ارائه صورت‌های مالی، کاهش بلندمدت در محتوای اطلاعاتی سود داده است.

۱. دانشیار دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه علامه طباطبایی

۲. دانشیار دانشکده حسابداری و مدیریت، دانشگاه علامه طباطبایی

۳. استادیار موسسه آموزش عالی رجاء، قزوین

واژه‌های کلیدی: تجدید ارائه صورت‌های مالی، محتوای اطلاعاتی سود، ضریب واکنش به سود.

مقدمه

در سال‌های اخیر، تعداد صورت‌های مالی تجدید ارائه شده توسط شرکت‌های سهامی عام به طور قابل ملاحظه‌ای در حال افزایش است. افزایش تجدید ارائه، مبین این موضوع است صورت‌های مالی منتشر شده دوره یا دوره‌های قبل توسط مدیریت که مورد تایید استفاده کنندگان برای اتخاذ تصمیم واقع شده است به طور نادرست ارائه شده و غیرقابل اتکا است. در حقیقت، ارائه مجدد صورت‌های مالی، اعتقاد سرمایه‌گذاران را پیرامون توانایی، اعتماد، صداقت و اعتبار گزارشگری مالی تنزل می‌دهد.

در واکنش به افزایش تجدید ارائه صورت‌های مالی، اظهارنظرهایی انجام شده است. به عنوان نمونه، کمیسیون بورس و اوراق بهادار ایالات متحده^۱ در ارتباط با افزایش تعداد صورت‌های مالی تجدید ارائه شده ابراز نگرانی نموده است که عامل اصلی آن اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد باشد و خاطر نشان کرده است که افزایش ارائه مجدد به اعتماد و اطمینان سرمایه‌گذاران خدشه وارد می‌نماید. در همین ارتباط، دیوان محاسبات آمریکا^۲ در سال ۲۰۰۲ گزارشی را برای مجلس سنا ارسال نمود. این گزارش حاکی از لطمه دیدن اعتماد سرمایه‌گذاران به دلیل افزایش صورت‌های مالی تجدید ارائه شده بود و در آن آمده که اشتباهات حسابداری، مشکل جدی برای بازار اوراق بهادار است (Wu, 2002).

ارائه مجدد صورت‌های مالی برای بازار، حاوی اطلاعات جدیدی است. از دیدگاه سرمایه‌گذاران، اخبار ارائه مجدد صورت‌های مالی فقط بیانگر مشکلات عملکرد دوره گذشته نیست بلکه نوعی پیش‌بینی مشکلات آتی برای شرکت و مدیریت آن نیز محسوب می‌شود و موجب سلب اطمینان سرمایه‌گذاران نسبت به

-
1. Securities and Exchange Commission (SEC)
  2. Government Accountability Office (GAO)

اعتبار و شایستگی مدیریت و کاهش کیفیت سودهای گزارش شده می‌گردد. در حقیقت، صورت‌های مالی تجدید ارائه شده به صورت شفاف و صریح، پیام و علانمی پیرامون قابل اتکا نبودن صورت‌های مالی دوره‌های گذشته و کیفیت پایین آن‌ها ارائه می‌نماید. بنابراین، متعاقب ارائه مجدد، انتظارات سرمایه‌گذاران در ارتباط با جریان‌های نقدی آتی و نرخ بازده مورد انتظار آن‌ها تغییر می‌یابد (Xia, 2006).

طبق بند ۴۰ استاندارد حسابداری شماره ۱ ایران، در مواردی که نحوه ارائه یا طبقه بندی اقلام در صورت‌های مالی اصلاح می‌شود، به منظور اطمینان از قابلیت مقایسه اقلام صورت‌های مالی، مبلغ مقایسه‌ای باید تجدید طبقه بندی شود مگر این که این امر ممکن نباشد. همچنین ماهیت، مبلغ و دلیل تجدید طبقه بندی باید افشا گردد. هرگاه تجدید طبقه بندی مبلغ مقایسه‌ای عملی نباشد، واحد تجاری باید دلیل عدم تجدید طبقه بندی و ماهیت تغییراتی را افشا کند که در صورت تجدید طبقه بندی ایجاد می‌شد.

علل ارائه مجدد صورت‌های مالی

عواملی که می‌توانند باعث افزایش تحریف صورت‌های مالی، افزایش احتمال قصد و نیت مدیریت برای تجدید ارائه یا حتی ترکیبی از هر دو شوند به پنج طبقه تقسیم می‌شوند (Gertsen, 2006).

۱- اعتبار پایین مدیریت^۱

موفقیت اکثر شرکت‌های سهامی عام مستلزم توانایی مدیریت در تامین انتظارات بازار نسبت به رشد و پایداری سود است. قصور در تامین انتظارات بازار می‌تواند به اعتماد سرمایه‌گذاران خدشه وارد نماید و بر سرمایه‌گذاری‌های بالقوه تاثیر بگذارد. در حقیقت، اعتبار مدیریت، سرمایه‌ای ارزشمند است اما به راحتی می‌تواند در شرایط ارائه مجدد صورت‌های مالی دچار آسیب شود.

---

1. Discrediting of Management

۲- فاصله ادراک^۱

به طور معمول، تفاوت اساسی بین ارائه مجدد ناشی از اشتباه سهوی که به طور ناخواسته ایجاد می‌شود و ناشی از سوء نیت به درستی درک نمی‌شود که به صورت تعمدی به وقوع می‌پیوندد. بر این اساس، تفسیرهای ناعادلانه‌ای صورت می‌پذیرد. در حقیقت، سوء تعبیر و عدم اطمینان ایجاد شده در بازار، کاهش ارزش بازار شرکت را به همراه خواهد داشت.

۳- تأثیر بر گستره‌ای وسیع^۲

شواهد تجربی نشان می‌دهد که بسیاری از ارائه مجدد صورت‌های مالی دارای تأثیر مشترکی با عنوان تأثیر بر گستره‌ای وسیع می‌باشند. حتی یک مورد ارائه مجدد ممکن است منجر به زیر سؤال رفتن شیوه‌ها و روش‌های افشای اطلاعات گردد. در موارد متعددی، حتی ارائه مجدد صورت‌های مالی بی اهمیت، باعث از دست رفتن کامل اعتبار شرکت شده است. بنابراین، عدم کارایی صحیح حسابداری و افزایش احتمال اشتباه، باعث خدشه دار شدن اعتبار شرکت در بازار می‌شود.

۴- اختلال در ارتباط بین مدیریت و اشخاص ذینفع^۳

در شرایط بحرانی که ممکن است به دلیل ارائه مجدد صورت‌های مالی ایجاد شود، ترس و فقدان تجربه مدیریت به طور ناخودآگاه باعث اتخاذ راهبرد تدافعی ارتباطات توسط مدیریت یا حتی در شرایط حادثر باعث از بین رفتن ارتباط کامل مدیریت با ذینفعان خواهد شد. در حقیقت، قطع ارتباط شرکت با ذینفعان مختلف در دوره زمانی قابل توجه مبین فلج شدن عملکرد شرکت خواهد شد که آن نیز شدت تأثیر و قصد کلی ارائه مجدد صورت‌های مالی تقویت خواهد نمود.

-
1. Comprehension Gap
  2. Tip-of the Iceberg Effect
  3. Paralysis

۵- عدم هم سوئی بین مدیریت، حسابرسان و سایر مسئولان^۱

پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی، عدم هم سوئی بین مدیریت، حسابرسان و سایر مسئولان می‌تواند شرایط را بدتر کند. هم سوئی اشاره به دیدگاهی کلی دارد که چگونه گروه‌های مذکور با اجماع به حل مشکل می‌پردازند. گروه‌های مختلف به دلیل دیدگاه‌ها و تجربیات حرفه‌ای متفاوت، از واژگان، زبان، نظریه‌ها و طرح‌های ذهنی خاص خود استفاده می‌کنند. این عوامل آن‌ها را قادر می‌سازد تا مشکلات را تعیین و حل نمایند. در حقیقت، گروه‌های مختلف به دلیل داشتن دیدگاه‌های متفاوت، نظرات و رفتارهای ارتباطی متفاوتی نیز از خود بروز می‌دهند.

جامعه آماری و نمونه آماری

محدوده زمانی تحقیق با در نظر گرفتن اطلاعات نزدیک به زمان انجام تحقیق و در دسترس بودن آن‌ها دوره ۱۰ ساله از ابتدای سال ۱۳۷۸ لغایت انتهای سال ۱۳۸۷ خواهد بود. با توجه به قلمرو مکانی تحقیق، جامعه آماری شامل کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تعیین شده است. کلیه شرکت‌های عضو جامعه آماری با توجه به محدودیت‌های زیر، مورد بررسی قرار گرفته و نمونه‌گیری انجام نشده است:

تا ابتدای سال ۱۳۷۸ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشد.
صورت‌های مالی آنها برای هر یک از سال‌های ۱۳۷۸ لغایت ۱۳۸۷ در دسترس باشد.
به دلیل محاسبه بازده غیرعادی، حول و حوش تاریخ اعلان سود فصلی، وقفه معاملاتی بیش از سه ماه در محدوده زمانی تعیین شده، نداشته باشد.
در محدوده زمانی تعیین شده حداقل یک بار صورت‌های مالی سالانه تجدید ارائه شده، منتشر نموده باشد و مبلغ تعدیلات سنواتی آن با اهمیت باشد.
شرکت‌های سرمایه‌گذاری و نظایر آنها نباشد.

1. Non-Alignment

با مدنظر قرار دادن محدودیت‌های پیش گفته، تعداد ۱۸۵ مورد تجدید ارائه صورت‌های مالی انتخاب گردید که داده‌های مربوط به این شرکت‌ها برای آزمون فرضیه اول مورد پردازش قرار گرفت. برای آزمون فرضیه‌های دوم تا پنجم نیز به ترتیب ۷۱، ۹۷، ۴۴ و ۷۳ شرکت انتخاب شدند.

فرضیه‌های تحقیق

فرضیه ۱: ارائه مجدد صورت‌های مالی، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

فرضیه ۲: ارائه مجدد به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

فرضیه ۳: واکنش شدید قیمت سهام در تاریخ اعلان ارائه مجدد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

فرضیه ۴: تغییر حسابرس پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

فرضیه ۵: تغییر اعضای هیئت مدیره پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

مدل آزمون فرضیه اول

برای آزمون کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود، ضریب واکنش به سود برای فصل اعلان ارائه مجدد و چهار فصل بعد از آن، اندازه‌گیری شده است. برای این منظور مدل (۱) برآورد گردیده است:

$$UR_{it} = \alpha_1 + \sum_{t=1}^{\xi} \alpha_{\nu,t} QTR_{it} + \beta_1 UE_{it} + \sum_{t=1}^{\xi} \beta_{\nu,t} [UE_{it} * QTR_{it}] + \beta_{\nu} NONLINEAR_{it} + \sum_{k=1}^{10} \beta_k CONTROLS_{it} + \sum_{k=1}^{17} \beta_k [UE_{it} * CONTROLS_{it}] + \varepsilon_{it} \quad \text{مدل (۱)}$$

در مدل (۱) متغیرهای زیر کنترل شده است:

$$\text{CONTROLS}_{it} = \{\text{PERSIST}_{it} + \text{PREDICT}_{it} + \text{MTB}_{it} + \text{BETA}_{it} + \text{SIZE}_{it} + \text{LOSS}_{it} + Q_{it}\}$$

که در آن:

UR_{it} : بازده غیر عادی انباشته اعلان سود برای شرکت i در فصل t ، QTR_{it} : متغیری مجازی است. اگر اعلان سود شرکت i مربوط به فصل t باشد معادل یک است و در غیر این صورت برابر صفر می‌باشد، UE_{it} : سود فصلی غیرمنتظره برای شرکت i در فصل t ، $NONLINEAR$: کنترلی برای غیر خطی بودن رابطه قیمت-سود است، $PERSIST$: پایداری سود، $PREDICT$: قابلیت پیش بینی سود، MTB : نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، $BETA$: ضریب بتا که معیاری برای محاسبه ریسک سیستماتیک است، $SIZE$: اندازه شرکت، $LOSS$: گزارش زیان، Q_4 : گزارش سود یا زیان در فصل چهارم.

مدل آزمون فرضیه‌های دوم و سوم

برای آزمون فرضیه‌های دوم و سوم، مدل (۲) برآورد گردیده است.

$$UR_{it} = \alpha_1 + \sum_{t=1}^{\xi} \alpha_{\tau,t} QTR_{it} + \sum_{t=1}^{\xi} \alpha_{\tau,t} [QTR_{it} * SUB_i] + \beta_1 UE_{it} + \sum_{t=1}^{\xi} \beta_{\tau,t} [UE_{it} * QTR_{it}] + \beta_{\tau} [UE_{it} * SUB_i] + \sum_{k=1}^{\xi} \beta_{\xi,t} [UE_{it} * SUB_i * QTR_{it}] + \beta \cdot NONLINEAR_{it}$$

مدل (۲)

$$+ \sum_{k=6}^{12} \beta_k \text{CONTROLS}_{it} + \sum_{k=13}^{19} \beta_k [UE_{it} * \text{CONTROLS}_{it}] + \varepsilon_{it}$$

در مدل (۲) SUB_i متغیر مجازی است. برای آزمون فرضیه دوم، اگر ارائه مجدد به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد باشد SUB معادل یک خواهد بود و در غیر این صورت برابر صفر است. برای آزمون فرضیه سوم، اگر ارائه مجدد،

درصد بالایی قیمت سهام را در حول و حوش تاریخ اعلان ارائه مجدد کاهش دهد این متغیر معادل یک است و در غیر این صورت برابر صفر خواهد بود.

مدل آزمون فرضیه‌های چهارم و پنجم

برای آزمون فرضیه‌های چهارم و پنجم، مدل (۳) برآورد شده است.

$$UR_{it} = \alpha_1 + \sum_{t=1}^{\xi} \alpha_{r,t} QTR_{it} + \alpha_r CHANGE_{it} + \beta_1 UE_{it} + \sum_{t=1}^{\xi} \beta_{r,t} [UE_{it} * QTR_{it}] + \sum_{t=1}^{\xi} \beta_{r,t} [UE_{it} * CHANGE_{it} * QTR_{it}] + \beta_i NONLINEAR_{it} + \sum_{k=0}^{11} \beta_k CONTROLS_{it} + \sum_{k=12}^{18} \beta_k [UE_{it} * CONTROLS_{it}] + \varepsilon_{it}$$

در مدل (۳) $CHANGE_{it}$ متغیر مجازی است. برای آزمون فرضیه چهارم، در صورتی که شرکت، حسابرس خود را در فصل اعلان سود تجدید ارائه شده، تغییر داده باشد این متغیر برابر یک و در غیر این صورت، مساوی صفر خواهد بود. برای آزمون فرضیه پنجم، چنانچه شرکت، در فصل اعلان سود تجدید ارائه شده، تغییر اعضای هیئت مدیره را تجربه کرده باشد این متغیر برابر یک خواهد بود و در غیر این صورت مساوی صفر است.

آزمون فرضیه اول و نتایج آن

فرضیه ۱: ارائه مجدد صورت‌های مالی، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

برای آزمون کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود، ضریب واکنش به سود برای چهار فصل پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی، اندازه‌گیری شده است. همان‌طور که در نمایه شماره ۱ ملاحظه می‌شود، β_1 برابر با ۴.۱۶۲ است که بیانگر ضریب واکنش به سود مربوط به فصل قبل از ارائه مجدد می‌باشد. $\beta_{2,t}$ بیانگر ضرایب واکنش به سود مربوط به چهار فصل متعاقب ارائه مجدد است که همگی منفی و مطابق با علامت پیش‌بینی شده هستند. سپس، برای تایید یا رد این فرضیه که آیا ضرایب متعاقب ارائه مجدد،

به طور معنی داری پایین تر از ضریب قبل از آن است آزمون زیر بر اساس عوامل مدل (۱) در سطح خطای ۵ درصد انجام شده است:

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 + \beta_{2,t} \geq \beta_1 \\ H_1: \beta_1 + \beta_{2,t} < \beta_1 \end{cases} \longrightarrow \begin{cases} H_0: \beta_{2,t} \geq 0 \\ H_1: \beta_{2,t} < 0 \end{cases}$$

بر اساس نتایج آزمون، چون t محاسبه شده، از -۱.۶۴۵ کوچکتر است. بنابراین، فرضیه اول پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد. تایید این فرضیه مبین این است که ارائه مجدد صورت‌های مالی، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

نمایه شماره ۱- تغییر در محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده

متغیر	پیش بینی علامت	ضریب	فصل	ضریب واکنش به سود	
β_1	+	۴.۱۶۲	دوره پایه	β_1	۴.۱۶۲
$\beta_{2,t=1}$	-	-۰.۳۷۴	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1}$	۳.۶۴۴
$\beta_{2,t=2}$	-	-۰.۳۰۱	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2}$	۳.۷۱۷
$\beta_{2,t=3}$	-	-۰.۳۸۱	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3}$	۳.۷۰۰
$\beta_{2,t=4}$	-	-۰.۳۴۹	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4}$	۳.۶۶۹
$R^2 = ۰.۳۱۹۲$		P-Value < ۰.۰۰۰۱ مدل رگرسیون			
R^2 تعدیل شده = ۰.۲۸۱۹		آماره $F = ۲۲.۱۹$			

آزمون فرضیه دوم و نتایج آن

فرضیه ۲: ارائه مجدد به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

ابتدا از طریق آزمون مقایسه زوجی، ضرایب واکنش به سود مربوط به شرکت‌هایی که دلیل اصلی تجدید ارائه صورت‌های مالی آنها اصلاح اشتباه ناشی از درآمد بوده است با ضرایب واکنش به سود مربوط به شرکت‌هایی آزمون گردید که دلیل اصلی تجدید ارائه صورت‌های مالی آنها اصلاح اشتباه ناشی از درآمد نبوده است. نتایج آزمون مقایسه زوجی فرضیه دوم، حاکی از آن است که به طور

معنی داری، واکنش منفی بازار به تجدید ارائه صورت‌های مالی به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد بیشتر از سایر دلایل است. سپس، برای تایید یا رد این فرضیه که آیا ضرایب متعاقب ارائه مجدد ناشی از اصلاح شناسایی درآمد، به طور معنی داری پایین تر از ضریب قبل از آن است آزمون زیر بر اساس عوامل مدل (۲) در سطح خطای ۵ درصد انجام شده است:

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_3 + \beta_{4,t} \geq \beta_1 + \beta_3 & H_0: \beta_{2,t} + \beta_{4,t} \geq 0 \\ H_1: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_3 + \beta_{4,t} < \beta_1 + \beta_3 & H_1: \beta_{2,t} + \beta_{4,t} < 0 \end{cases}$$

نمایه شماره ۲- تغییر در محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده:

اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد در مقابل سایر دلایل

متغیر	ضریب	تجدید ارائه ناشی از اصلاح درآمد		تجدید ارائه ناشی از سایر دلایل			
		فصل	ضریب واکنش به سود	فصل	ضریب واکنش به سود		
β_1	۴.۶۲۷	پایه	$\beta_1 + \beta_3$	۴.۲۲۵	پایه	β_1	۴.۶۲۷
$\beta_{2,t=1}$	-۰.۷۱۹	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1} + \beta_3 + \beta_{4,t=1}$	۳.۰۹۱	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1}$	۳.۹۰۸
$\beta_{2,t=2}$	-۰.۴۱۳	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2} + \beta_3 + \beta_{4,t=2}$	۳.۷۷۰	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2}$	۴.۲۱۴
$\beta_{2,t=3}$	-۰.۴۴۷	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3} + \beta_3 + \beta_{4,t=3}$	۳.۳۹۱	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3}$	۴.۱۸۰
$\beta_{2,t=4}$	-۰.۳۱۸	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4} + \beta_3 + \beta_{4,t=4}$	۳.۵۳۵	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4}$	۴.۳۰۹
β_3	-۰.۴۰۲						
$\beta_{4,t=1}$	-۰.۴۱۵						
$\beta_{4,t=2}$	-۰.۴۴۲						
$\beta_{4,t=3}$	-۰.۳۸۷						
$\beta_{4,t=4}$	-۰.۳۷۲						
$R^2 = ۰.۵۰۲۷$		مدل رگرسیون P-Value < ۰.۰۰۰۱					
R^2 تعدیل شده = ۰.۴۷۸۱		آماره F = ۲۸.۷۲					

بر اساس نتایج آزمون، چون t محاسبه شده، از ۱.۶۴۵- کوچکتر است بنابراین، فرضیه دوم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد. تایید این فرضیه بیانگر این است که چنانچه دلیل اصلی تجدید ارائه صورت‌های مالی، اصلاح اشتباه ناشی از درآمد باشد کاهش بلندمدت در محتوای اطلاعاتی سود رخ می‌دهد. به بیان دیگر، ارائه مجدد صورت‌های مالی به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

آزمون فرضیه سوم و نتایج آن

فرضیه ۳: واکنش شدید قیمت سهام در تاریخ اعلان ارائه مجدد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

ابتدا بازده غیرعادی انباشته هفت روزه معاملاتی حول و حوش تاریخ اعلان ارائه مجدد تمام شرکت‌ها محاسبه شده است. اگر بازده غیرعادی انباشته شرکتی منفی تر از میانه نمونه باشد آن گاه شرکت مورد نظر، واکنش شدید قیمت سهام را تجربه کرده است. سپس از طریق آزمون مقایسه زوجی، ضرایب واکنش به سود مربوط به شرکت‌هایی که نسبت به قیمت سهام آنها در حول و حوش تاریخ اعلان ارائه مجدد، واکنش شدید صورت گرفته است با ضرایب واکنش به سود مربوط به سایر شرکت‌ها، آزمون گردید. نتایج آزمون مقایسه زوجی فرضیه سوم، حاکی از آن است که به طور معنی داری، شرکت‌هایی که در حول و حوش تاریخ اعلان ارائه مجدد، واکنش شدید قیمت سهام داشته اند نسبت به سایر شرکت‌ها کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود را تجربه کرده اند. به بیان دیگر، به طور معنی داری، ضرایب شرکت‌هایی که بازار نسبت به تجدید ارائه صورت‌های مالی آنها واکنش شدید نشان داده است در بلندمدت، پایین تر از ضرایب سایر شرکت‌ها است.

برای تایید یا رد این فرضیه که آیا ضرایب متعاقب ارائه مجدد برای شرکت‌هایی که واکنش شدید بازار داشته اند به طور معنی داری پایین تر از ضریب قبل از آن است آزمون زیر بر اساس عوامل مدل (۲) در سطح خطای ۵ درصد انجام شده است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_3 + \beta_{4,t} \geq \beta_1 + \beta_3 \\ H_1: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_3 + \beta_{4,t} < \beta_1 + \beta_3 \end{array} \right. \longrightarrow \left\{ \begin{array}{l} H_0: \beta_{2,t} + \beta_{4,t} \geq 0 \\ H_1: \beta_{2,t} + \beta_{4,t} < 0 \end{array} \right.$$

نمایه شماره ۳- تغییر در محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده:

واکنش شدید بازار در مقابل واکنش کم

متغیر	ضریب	واکنش شدید بازار		واکنش کم بازار			
		فصل	ضریب واکنش به سود	فصل	ضریب واکنش به سود		
β_1	۴.۳۸۱	پایه	$\beta_1 + \beta_3$	۳.۹۱۴	پایه	β_1	۴.۳۸۱
$\beta_{2,t=1}$	-۰.۷۴۹	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1} + \beta_3 + \beta_{4,t=1}$	۲.۴۲۶	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1}$	۳.۶۳۲
$\beta_{2,t=2}$	-۰.۶۸۱	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2} + \beta_3 + \beta_{4,t=2}$	۲.۵۸۵	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2}$	۳.۷۰۰
$\beta_{2,t=3}$	-۰.۵۸۶	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3} + \beta_3 + \beta_{4,t=3}$	۲.۹۰۲	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3}$	۳.۷۹۵
$\beta_{2,t=4}$	-۰.۵۳۲	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4} + \beta_3 + \beta_{4,t=4}$	۳.۱۴۷	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4}$	۳.۸۴۹
β_3	-۰.۴۶۷						
$\beta_{4,t=1}$	-۰.۷۳۹						
$\beta_{4,t=2}$	-۰.۶۴۸						
$\beta_{4,t=3}$	-۰.۴۲۶						
$\beta_{4,t=4}$	-۰.۲۳۵						
$R^2 = ۰.۶۱۹۴$			P-Value مدل رگرسیون < ۰.۰۰۰۱				
تعدیل شده $R^2 = ۰.۵۸۴۲$			آماره $F = ۴۸.۷۱$				

بر اساس نتایج آزمون، چون t محاسبه شده، از ۱.۶۴۵- کوچکتر است بنابراین، فرضیه سوم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد. تایید این فرضیه مبین این است که واکنش شدید قیمت سهام در حول و حوش تاریخ اعلان ارائه مجدد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

آزمون فرضیه چهارم و نتایج آن

فرضیه ۴: تغییر حسابرس پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

ابتدا از طریق آزمون مقایسه زوجی، ضرایب واکنش به سود مربوط به شرکت‌هایی که پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی اقدام به تغییر حسابرس مستقل خود نموده‌اند با ضرایب واکنش به سود مربوط به سایر شرکت‌ها، آزمون گردید.

نتایج آزمون مقایسه زوجی فرضیه چهارم، حاکی از آن است که به طور معنی داری، ضرایب واکنش به سود متعاقب ارائه مجدد، برای شرکت‌هایی بیشتر از سایر شرکت‌ها است که تغییر حسابرس مستقل داشته‌اند. بنابراین، می‌توان بیان نمود که تغییر حسابرس مستقل به عنوان یکی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی، مانع کاهش محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

سپس، برای تایید یا رد این فرضیه که آیا ضرایب متعاقب ارائه مجدد برای شرکت‌هایی که تغییر حسابرس داشته‌اند به طور معنی داری بیشتر از ضریب قبل از آن است آزمون زیر بر اساس عوامل مدل (۳) در سطح خطای ۵ درصد انجام شده است:

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_{3,t} \leq \beta_1 & H_0: \beta_{2,t} + \beta_{3,t} \leq 0 \\ H_1: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_{3,t} > \beta_1 & H_1: \beta_{2,t} + \beta_{3,t} > 0 \end{cases}$$

بر اساس نتایج آزمون، چون t محاسبه شده، از -1.645 کوچکتر است بنابراین، فرضیه چهارم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد. تایید این فرضیه بیانگر این است که تغییر حسابرس پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

نمایه شماره ۴- تاثیر تغییر حسابرس بر محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده

متغیر	ضریب	واکنش شدید بازار		واکنش کم بازار			
		فصل	تغییر حسابرس	فصل	عدم تغییر حسابرس		
β_1	۴.۲۹۳	پایه	β_1	۴.۲۹۳	پایه	β_1	۴.۲۹۳
$\beta_{2,t=1}$	-۰.۹۸۱	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1} + \beta_{3,t=1}$	۳.۸۸۵	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1}$	۳.۳۱۲
$\beta_{2,t=2}$	-۰.۸۳۹	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2} + \beta_{3,t=2}$	۴.۰۸۳	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2}$	۳.۴۵۴
$\beta_{2,t=3}$	-۰.۵۸۲	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3} + \beta_{3,t=3}$	۴.۱۰۵	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3}$	۳.۷۱۱
$\beta_{2,t=4}$	-۰.۳۶۱	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4} + \beta_{3,t=4}$	۴.۱۱۸	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4}$	۳.۹۳۲
$\beta_{3,t=1}$	۰.۵۷۳						
$\beta_{3,t=2}$	۰.۶۲۹						
$\beta_{3,t=3}$	۰.۳۹۴						
$\beta_{3,t=4}$	۰.۱۸۶						
$R^2 = ۰.۵۰۹۴$		P-Value مدل رگرسیون < ۰.۰۰۰۱					
R^2 تعدیل شده = ۰.۴۹۵۳		F آماره = ۳۶.۱۱					

آزمون فرضیه پنجم و نتایج آن

فرضیه ۵: تغییر اعضای هیئت مدیره پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

ابتدا از طریق آزمون مقایسه زوجی، ضرایب واکنش به سود مربوط به شرکت‌هایی که پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی اقدام به تغییر اعضای هیئت مدیره خود نموده‌اند با ضرایب واکنش به سود مربوط به سایر شرکت‌ها، آزمون گردید. نتایج آزمون مقایسه زوجی فرضیه پنجم، حاکی از آن است که به طور معنی داری، ضرایب واکنش به سود متعاقب ارائه مجدد، برای شرکت‌هایی که تغییر اعضای هیئت مدیره داشته‌اند بیشتر از سایر شرکت‌هاست. بنابراین، می‌توان بیان نمود که تغییر اعضای هیئت مدیره به عنوان یکی از سازوکارهای حاکمیت شرکتی، مانع کاهش محتوای اطلاعاتی سود می‌شود.

سپس، برای تایید یا رد این فرضیه که آیا ضرایب متعاقب ارائه مجدد برای شرکت‌هایی که تغییر اعضای هیئت مدیره داشته‌اند به طور معنی داری بیشتر از ضریب قبل از آن است آزمون زیر بر اساس عوامل مدل (۳) در سطح خطای ۵ درصد انجام شده است:

$$\left\{ \begin{array}{l} H_0: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_{3,t} \geq \beta_1 \\ H_1: \beta_1 + \beta_{2,t} + \beta_{3,t} < \beta_1 \end{array} \right. \longrightarrow \left\{ \begin{array}{l} H_0: \beta_{2,t} + \beta_{3,t} \geq 0 \\ H_1: \beta_{2,t} + \beta_{3,t} < 0 \end{array} \right.$$

بر اساس نتایج آزمون، چون t محاسبه شده، از -۱.۶۴۵ کوچکتر است بنابراین، فرضیه پنجم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد. تایید این فرضیه مبین این است که تغییر اعضای هیئت مدیره پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید.

نمایه شماره ۵- تاثیر تغییر اعضای هیئت مدیره بر محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده

متغیر	ضریب	واکنش شدید بازار		واکنش کم بازار			
		فصل	تغییر حسابرس	فصل	عدم تغییر حسابرس		
β_1	۴.۱۸۵	پایه	β_1	۴.۱۸۵	پایه	β_1	۴.۱۸۵
$\beta_{2,t=1}$	-۰.۸۶۳	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1} + \beta_{3,t=1}$	۴.۰۱۱	۱	$\beta_1 + \beta_{2,t=1}$	۳.۳۲۲
$\beta_{2,t=2}$	-۰.۷۴۵	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2} + \beta_{3,t=2}$	۴.۱۵۳	۲	$\beta_1 + \beta_{2,t=2}$	۳.۴۴۰
$\beta_{2,t=3}$	-۰.۶۹۱	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3} + \beta_{3,t=3}$	۴.۰۸۱	۳	$\beta_1 + \beta_{2,t=3}$	۳.۴۹۴
$\beta_{2,t=4}$	-۰.۷۲۰	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4} + \beta_{3,t=4}$	۳.۸۵۹	۴	$\beta_1 + \beta_{2,t=4}$	۳.۴۶۵
$\beta_{3,t=1}$	۰.۶۸۹						
$\beta_{3,t=2}$	۰.۷۱۳						
$\beta_{3,t=3}$	۰.۵۸۷						
$\beta_{3,t=4}$	۰.۳۹۴						
$R^2 = ۰.۵۶۹۸$		P-Value مدل رگرسیون < ۰.۰۰۰۱					
R^2 تعدیل شده = ۰.۵۵۹۹		F آماره = ۵۷.۲۴					

نتیجه‌گیری و بحث و بررسی تطبیقی یافته‌های تحقیق

۱- کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود تجدید ارائه شده

نتایج اکثر پژوهش‌ها، حاکی از آن است که بازار در کوتاه مدت واکنش بسیار منفی به ارائه مجدد نشان می‌دهد (Callen et. al., 2002). ویلسون (۲۰۰۸) کاهش بلندمدت در محتوای اطلاعاتی سود پس از ارائه مجدد را مورد آزمون قرار داد. نتایج حاکی از این بود که سود پس از ارائه مجدد دارای محتوای اطلاعاتی نسبتاً کمتری است. پالم روس و همکاران (۲۰۰۴) شواهدی ارائه نمودند که چنانچه به دلیل ارائه مجدد، سود کاهش یابد واکنش بازار در تاریخ اعلان، منفی خواهد بود. آنها دریافتند که میانگین نرخ بازده غیرعادی انباشته در طی دوره دو روزه بعد از اعلان سود برای نمونه آماری ۹- درصد شده است.

فرضیه اول پژوهش حاضر، بیان می‌دارد که: ارائه مجدد صورت‌های مالی، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود. نتایج حاکی از آن است

که میانگین بازده غیرعادی انباشته قبل از تجدید ارائه صورت‌های برابر با ۰.۳- درصد و بعد از آن معادل ۷.۸۵- درصد است که کاهش قابل ملاحظه و معناداری داشته است. این فرضیه در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد که مطابق با نتایج پژوهش‌های انجام شده است.

۲- تجدید ارائه به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد

در سال‌های اخیر، اکثر ارائه مجدد‌ها دارای اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد هستند و به نظر می‌رسد شرکت‌های پیشرفته بیشتر تمایل به تجدید ارائه دارند. آمار نشان می‌دهد بیش از یک سوم ارائه مجدد‌های حسابداری در ایالات متحده مربوط به صنایع پیشرفته بوده است (Wu, 2002). طبق گزارش کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا، اصلاح درآمد دوره‌های گذشته، علت اصلی ارائه مجدد صورت‌های مالی بوده است. نتایج بررسی‌های انجام شده حاکی از آن است چون اصلاح درآمد دوره‌های گذشته می‌تواند بر توان سودآوری آتی شرکت اثرگذار باشد، بنابراین، تجدید ارائه ناشی از اصلاح درآمد دوره‌های گذشته دارای تأثیرات مخرب تری نسبت به تجدید ارائه به دلیل سایر موارد است. به بیان دیگر، شواهد حاکی از آن است که سرمایه‌گذاران به تجدید ارائه صورت‌های مالی به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد نسبت به سایر دلایل، واکنش شدیدتری نشان می‌دهند. بنابراین، پیش بینی می‌شود ارائه مجدد به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد واکنش منفی تری از جانب بازار سرمایه، در پی داشته باشد (Wu, 2002; Gertsen et al., 2006; Nabar et al., 2006).

فرضیه دوم پژوهش حاضر، بیان می‌دارد که: ارائه مجدد به دلیل اصلاح اشتباه ناشی از شناسایی درآمد، موجب کاهش بلندمدت محتوای اطلاعاتی سود می‌شود. نتایج حاکی از آن است که ضرایب واکنش به سود برای فصول متعاقب ارائه مجدد ناشی از اصلاح شناسایی درآمد، به طور معنی داری پایین تر از ضریب قبل از آن است. بنابراین، فرضیه دوم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردد که با نتایج پژوهش‌های انجام شده، مطابقت دارد.

۳- تاثیر تغییر سازوکارهای حاکمیت شرکتی بر محتوای اطلاعاتی سود

استقلال و تجارب مالی اعضای هیئت مدیره و کمیته حسابرسی با گزارش نادرست صورت‌های مالی ارتباط منفی دارد. به بیان دیگر، در شرکت‌هایی احتمال ارائه مجدد صورت‌های مالی پایین است که اعضای کمیته حسابرسی و هیئت مدیره آن‌ها مستقل و غیراجرایی هستند و در حوزه حسابداری و مالی از تجارب ارزشمندی برخوردارند. در حقیقت، استقلال اعضای هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر فرایند گزارشگری مالی تاثیر می‌گذارد. در شرکت‌های با صورت‌های مالی تجدید ارائه شده، جابجایی مدیریت ارشد اجرایی نسبتاً بالا و استقلال اعضای هیئت مدیره و اعضای کمیته حسابرسی نسبتاً پایین است (Agrawal & Chadha, 2005; Aier et al., 2005; Marciukaityte et al., 2009).

اگر ارائه مجدد باعث کاهش سودهای گزارش شده قبلی گردد این موضوع، بیانگر عملکرد ضعیف شرکت خواهد بود و احتمالاً تغییرات حاکمیتی، متعاقب ارائه مجدد رخ خواهد داد (Rotenstein, 2008). تغییر حسابرسان و مدیریت ارشد از جمله تغییرات حاکمیت شرکتی هستند که پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی رخ می‌دهد. نتایج پژوهش لی یو (۲۰۰۴) نشان داد که اعلان ارائه مجدد به طور معناداری موجب افزایش احتمال تغییر و عزل حسابرسان می‌شود (Liu, 2007). همچنین، نتایج پژوهش ویلسون (۲۰۰۸) حاکی از آن بود شرکت‌هایی که بلافاصله پس از ارائه مجدد اقدام به تغییر حسابرس و تغییر اعضای هیئت مدیره خود نموده اند کاهش در محتوای اطلاعاتی کمتری را متحمل شده اند.

شواهد قوی در خصوص جابجایی زیاد اعضای هیئت مدیره، مدیریت ارشد اجرایی و حسابرس مستقل برای شرکت‌هایی یافت شده است که تجدید ارائه نموده اند. این احتمال برای شرکت‌هایی بیشتر است که تجدید ارائه به صورت کاهش در سود داشته اند. در حقیقت، این تغییرات به دلیل جلوگیری از کاهش محتوای اطلاعاتی سود انجام شده است (Agrawal & Cooper, 2007; Liu et al., 2009; Stanley 2007).

فرضیه‌های چهارم و پنجم پژوهش حاضر، بیان می‌دارند که تغییر حسابرِس و تغییر اعضای هیئت مدیره پس از ارائه مجدد، دوره کاهش محتوای اطلاعاتی سود را کوتاه می‌نماید. نتایج حاکی از آن است که ضرایب واکنش به سود برای فصول متعاقب ارائه مجدد برای شرکت‌هایی که تغییر حسابرِس و اعضای هیئت مدیره داشته‌اند به طور معنی داری بیشتر از ضریب قبل از آن است. بنابراین، فرضیه‌های چهارم و پنجم پژوهش در سطح خطای ۵ درصد، تایید می‌گردند که مطابق با نتایج پژوهش‌های انجام شده است.

پیشنهاد‌های تحقیق

در ایران، ارائه مجدد مستقل وجود ندارد و صورت‌های مالی تجدید ارائه شده دوره مالی گذشته همراه با صورت‌های مالی سال جاری و به صورت مقایسه‌ای ارائه می‌شود. بنابراین، به سازمان حسابرسی به عنوان مرجع تدوین کننده استانداردهای حسابداری و حسابرسی در ایران پیشنهاد می‌شود استاندارد در این خصوص وضع شود که اگر مبلغ تعدیلات سنواتی شرکت‌ها با اهمیت یا قابل ملاحظه باشد ملزم به ارائه دو نوع صورت مالی باشند:

الف- صورت‌های مالی مقایسه‌ای سال مالی جاری و سال مالی قبل، و
ب- صورت‌های مالی تجدید ارائه شده به طور جداگانه همراه با تعدادی یادداشت توضیحی در خصوص مبالغ و دلایل تجدید ارائه.

به بورس اوراق بهادار نیز پیشنهاد می‌شود در خصوص تجدید ارائه صورت‌های مالی، آگاهی‌ها و رهنمودهای لازم به استفاده کنندگان داده شود و شرکت‌ها را ملزم نماید تا به موقع و در موعد مقرر اقدام به تهیه و انتشار صورت‌های مالی تجدید ارائه شده خود نمایند.

محدودیت‌های تحقیق

در هر پژوهشی، عواملی به طور آشکار یا نهان موجب کاهش اثربخشی تحقیق و کسب نتایج مناسب می‌گردد. در این تحقیق نیز عوامل و متغیرهایی وجود

داشتند که ممکن است نتایج تحقیق را دستخوش تغییراتی نماید. از جمله این محدودیت‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- در ایران ارائه مجدد مستقل وجود ندارد و صورت‌های مالی تجدید ارائه شده دوره مالی گذشته همراه با صورت‌های مالی سال جاری و به صورت مقایسه‌ای ارائه می‌شود که این موضوع می‌تواند تاثیر منفی بر نتایج پژوهش داشته باشد.
- ۲- در خارج از کشور نیز پژوهش‌های محدودی در این زمینه انجام شده است که این موضوع منجر به محدود شدن منابع نوشتاری جهت تدوین مبانی نظری این پژوهش شده است. علی‌رغم وجود این محدودیت، به نظر می‌رسد مبانی نظری تحقیق حاضر، پشتوانه قوی برای فرضیه‌های تحقیق باشد.

منابع و ماخذ

۱. اسکات، ویلیام آر. (۲۰۰۳). "تئوری حسابداری مالی". ترجمه علی پارسائیان، تهران: انتشارات ترمه، ۱۳۸۶.
۲. ثقفی، علی و کردستانی، غلامرضا. (۱۳۸۳). "بررسی و تبیین رابطه بین کیفیت سود و واکنش بازار به تغییرات سود نقدی". بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۷، ۷۸-۵۱.
۳. حساس یگانه، یحیی. (۱۳۸۴). "فلسفه حسابرسی". شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران.
۴. کمیته فنی سازمان حسابرسی، اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی. (۱۳۸۵). "استانداردهای حسابداری". سازمان حسابرسی، نشریه شماره ۱۶۰.
5. Agrawal, A. & S. Chadh. (۲۰۰۵). "Corporate Governance and Accountina Scandals". *Journal of Law and Economics*, ۴۸, ۳۷۱-۴۰۶.
6. Agrawal, A. & T. Cooper. (۲۰۰۷). "Corporate Governance Consequences of Accountina Scandals: Evidence from Top Management, CFO and Auditor". Working Paper, University of Alabama.
7. Aier, J. K., J. Comprix, M. T. Gunlock & D. Lee. (۲۰۰۵). "The Financial Expertise and Accounting Restatements". *Accounting Horizons*, Vol. ۱۹. No. ۳. PP. ۱۲۳-۱۳۵ .
8. Callen, J. L., J. Livan, & D. Segal. (۲۰۰۲). "Accounting Restatements: Are They Always Bad News for Investors"? Working Paper, University of Toronto and New York University.
9. Gertsen, F. H. M., C. B. M. Van Riel & G. Bernes. (۲۰۰۶). "Avoiding Reputation Damage in Financial Restatements". *Long Range Planning*, Vol. ۳۹. PP. ۴۲۹-۴۵۶.
10. Liu, L. L. (۲۰۰۷). "Consequences of Financial Restatements for Auditors and Top Executives". Florida International University.
11. Liu, L. L., K. Raghunandan & D. Rama. (۲۰۰۹). "Financial Restatements and Shareholder Ratifications of the Auditor". *Auditing: A journal of Practice & Theory*, Vol. ۲۸, No. ۱, PP. ۲۲۵-۲۴۰ .
12. Marciukaityte, D., S. H. Szewczyk & R. Varma. (۲۰۰۹). "Voluntatry vs. Forced Financial Restatements: The Role of Board Independence". *Financial Analysts Journal*, Vol. ۶۵. Number ۵.

13. Nabar, S., Y. Kim & W. G. Heninger. (۲۰۰۶). “**Earnings Misstatements, Restatement and Corporate Governance**”.
14. Palmrose, Z. V., V. J. Richardson & S. Scholz. (۲۰۰۴). “Determinants of Market Reactions to Restatements Announcements”. **Journal of Accounting and Economics**, ۳۷(۱): ۵۹-۸۹.
15. Rotenstein, A. (۲۰۰۸). “**Corporate Governance Change Following Earnings Restatements**”. City University of New York.
16. Stanley, J. & F. Todd Dezoort. (۲۰۰۷). “Audit Firm Tenure and Financial Restatements: An Analysis of Industry Specialization and Fee Effects”. **Journal of Accounting and Public Policy**, Vol. ۲۶. PP. ۱۳۱-۱۵۹ .
17. Wilson, W. M. (۲۰۰۸). “An Empirical Analysis of the Decline in the Information Content of Earnings Following Restatements”. **The Accounting Review**, Vol. ۸۳, No. ۲.
18. Wu, M. (۲۰۰۲). “**Earnings Restatements: A Capital Market Perspective**”. Ph.D. Dissertation, New York University, Stern School of Business Administration, Department of Accounting.
19. Xia, W. (۲۰۰۶). “Accounting Restatements: A Comparison between China and USA”. **Journal of Modern Accounting and Auditing**, Vol. ۲, No. ۱۰.